

העלון השבועי שלך

מאורות שלום

❖ יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך: בן ישי עוזיהו
כתובת אתר אינטרנט <http://www.ohrshalom.net> כתובת דואר אלקטרוני info@ohrshalom.net

מאורות הפרשה – "אל תונו איש את אחיו"

עניין הונאת דברים או אונאה בכלל דבר מצוי הוא, בהיות מידת הגאווה שיש באדם מאידך, ובשל מידות שאינם מתוקנות כדבעי. ושורש נטייה זו באה משום שאין אנו יורדים לשורש הונאה והבנתה, ואמר האדמו"ר זיע"א שבדברי זקנו המהרי"א יש כדי להביא את איש ישראל הכשר הרוצה לתקן מידה זו דברי אמת ויושר כיצד? אם היה בעל תשובה לא יאמר לו זכור מעשיך הראשונים מה היו, ואם היה בן גרים לא יאמר לו זכור מה היו מעשי אבותיך.

ושם אונאה יונח על מי שטעה בעצמו וסובר שהוא חפץ טוב ודבר מושלם, והוא מטעה עצמו בזה, ובזה נכלל גם מי שאינו משכיל על דרכיו ואינו שוקל בפלס ענייניו, וממילא הוא סובר שכבר השיג את השלמות.

ועל כל אלו הזהירה התורה אל תונו איש את אחיו, בין אם מכרת לו חפץ טוב, אל תגרום לו לטעות שהוא סובר שחפץ זה שווה כך והוא אינו שווה. ובזה גרמת לו אונאה וטעות. וזהו אל תונו איש את אחיו במה שהוא אחיו וסומך עליו, שלא יטעה אותו.

וכמו שמוזהר שלא להטעות את חברו, כך איש ישראל הכשר מוזהר כשרואה את חברו הולך בדרך הטוב והישר, שלא יטעה את עצמו בו ותאהבהו אהבת נפש. ויראה כל אחד מעלת חברו ויכסה בושותו.

ולא יטעה את עצמו ויאמר שחברו עשה כמה דברים מכוערים ולעומתו אני נקי מהם, ובזה אני גדול ממנו, שהוא נחשב לגדול מפחיתות חברו, שסובר בדעתו שחברו הוא פחות. בודאי צריך הוא לדעת שבאמירה זו הוא מעיד שיצרו גדול הימנו, שתוקף הרע בא ממנו, ואת מומו הוא רואה, שהוא בעצמו עשה ונתן בה ליצר יותר מחברו, וזו טעותו ולא טעות חברו.

זה שאמר הכתוב "אל תונו איש את עמיתו", שלא תטעה את עצמך עם עמיתך בכך שאתה סובר שעמיתך עשה מעשים שאינם ראויים, ואתה בדעתך שלם בכל השלמות, ותאמר בצפוני ליבר זכור מעשיך הראשונים, ובאמת מה שאת הסובר שטעות יש במעשי חברך זה נמשך לך מחמת טעותך.

נר ה' נשמת אדם
העלון יוצא לעילוי נשמת
חיילי צה"ל שמסרו נפשם על קידוש ה'
ולעילוי נשמת מירה בת אביגדור ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

וגם אם ראית שחברך מתייסר ביסורים קשים, אל תאמר לו כדרך חברי איוב ותרמוז לו כי בשל מעשיו הוא לוקה, ואל תהרהר שראוי הוא לאלו כי הרי עשה כך וכך, ואני נקי מזה, אלא תאהבהו בלבך כבבת עינך.

וכמו שכתב הזה"ק בסבא דמשפטים עמוק עמוק מי ידלנו, הוא הרמז ביונה הנביא שירד לאניה, זה הוא הנשמה של האדם, שיורדת לעולם הזה להיות בגופו של אדם. והאניה חשבה להישבר – והולך האדם בעולם הזה כאניה בים הגדול החושבת להישבר. ככתוב, והאניה חשבה להישבר. וכשהאדם בעולם הזה, הוא חוטא, וחושב שהוא ברח מאדונו, כי אינו משיג כאן בעולם הזה. מטיל הקדוש ברוך הוא רוח סערה חזקה, שזו גזירת הדין העומדת תמיד לפני הקב"ה ומבקשת מלפניו דין על האדם על מעליו ואורחות חייו. כיון שנתפש האדם על ידי סערה ההיא בבית חליו, מה כתוב ויונה ירד אל ירכתי הספינה וישכב וירדם. כי כן היא דרכו של אדם, שאפילו כשמוכיחה אותו מידת הדין בטילטולי סערות, הוא נשאר אדיש וישכב וירדם – כאילו הוא שקוע בשינה עמוקה. ויקרב אליו רב החובל הוא יצה"ט, שקורא אל האדם: מה לך נרדם? אינך שומע איך ה' מוכיח אותך מן הסערה? לא עת היא לישון, כי מעלים אותך לדין על כל מה שעשית עד היום. האמנם אין לך מעשה חוץ מלאכול ולשתות ולהעביר בהבלים את הזמן הקצר שאתה שווה פה? ומאין תבוא? אסתכל מאין באת, מטפה סרוחה, הסתכל מאין באת ותבין לבד שאין לך במה להתגאות; מה ארצך? כמו שנאמר כי עפר אתה ואל עפר תשוב. ועוד הסתכל ואי מזה עם אתה, אם יש לך זכות אבות שתגן עליך: חשוב היטב אם כדאי אתה לרחמים בזכות מעלות המידות של הוריק עליהם השלום, או שמא אדרבה לרועץ יהיה לך זכרונו, כי אם בן אתה לבני מעלה ועושה היפך מעשיהם, יותר ויותר חמור שאתה בז לדוגמא החיה שהראו לך ומבעט בדרכיהם!

ע"כ אל תונו איש את חברו כעמיתו, שגאווה זו מביאה את האדם לעברי פחת, והתיקון לזה אדרבה שנראה כל אחד מעלת חברו לבד.

מאורות אוצר החיים למהרי"א מקומרנא

בשנת היובל הזאת תשבו איש אל אחוזתו – ומה שע"י חטאים נלקחו כמה דברים מזה וניתנו אל אחר, בעת היובל יתוקן הכל וכל אחד מכיר מקומו. וכל חלק הרשעים שלקחו הצדיקים בעת היובל חוזרת לבעליהם. כי הכל יהיה מתוקן וטוב ויפה. כמאמר ם ז"ל [סוטה כ"ב] בראת צדיקים בראת רשעים שהכל ברא לכבודו, והכל מתוקן לסעודה. והוא המצוה לספור שנים ושמיטה, להמשיך הארה מיובל הגדול שיהיה בנו כח לברר ולהעלות כל הדברים אל שורשם, כמו שבהארות והיובל בהכרח יתוקן הכל לשורש הטוב.

מאורות היכל הברכה למהרי"א מקומרנא

וציויתי את ברכתי בשנה השישית – ואמר הקדוש ר' זושא מאניפאלי וכי תאמרו מה נאכל, בזה תיפלו מאמונה ובטחון, אז וציויתי אצטרך לצוות, כי אם יהיה לכם אמונה ילך ממילא על ידי צינורות הקדושים כל טוב ללא ציווי. והוא פסוק מפורש "וגם אף עלה בישראל" כי לא האמינו ולא בטחו, ויצו שחקים ממעל, דהיינו שהוצרך לצוות ולפתוח שנסתמו מחמת חסרון האמונה.

מאורות הסיפור החסידי – יהודי כשר ונאמן - ג

תקציר :

ר' שבתאי הגבאי המסור ראה נער ללא כיסוי ראש שמגיע לבית הכנסת, ר' שבתאי גרשו כמה פעמים וכך גם קרה בחנוכה שגרשו ובקשו שלא יבוא יותר. הילד בכה ומעיניו זלגו דמעות. אחד הילדים ואבנר שמו רץ אחריו וקירבו ולימדו תורה ולאט לאט נתגלה שאמו של הילד, אביה נהרג במחנה ההשמדה והם היו משפחה שומרי תורה, רק שהיא היתה ילדה קטנה ושכחה אפילו את השפה היהודית. ורוצה להדליק נרות שבת. אביו של אבנר קנה ליאנוש - הילד הזר - כיפה וציצית וסידור והזמינו לחוג את חג השבועות בביתם.

ההכנות בביתו של ר' יהושע היו רבות. הרי חג מתן תורה מתקרב ובא. אבנר ישב שעות רבות עם חברו ולימדו. "זהו ירק לשבועות! רואה אתה? בגולה נהגו לקשט את בתי הכנסת והבתים עם ירק, לזכר הביכורים. גם אנו נוהגים לקשט את הבית בירק ובשושנים, מכיון שישראל נמשלו לשושנה ככתוב: "כשושנה בין החוחים, כן רעיתי בין הבנות". יאנוש אמנם לא הבין עדיין את פרוש הדברים, אולם אם אבנר אומר אותם הרי בודאי הם חשובים.

ועוד תראה - המשיך אבנר להסביר לחברו - אלו מאכלים נאכל בחג השבועות: מאכלי חלב ומאכלי דבש, כי כתוב - דבש וחלב תחת לשונך - והתורה שלנו היא כולה דבש... וחלה ארוכה כאורכה של התורה... והלביבות משולשות כתורה המשולשת; תורה נביאים וכתובים..." יאנוש שמע והיה מאושר על אף שלא הבין את פירוש הדברים.

ליל חג השבועות הגיע. אחרי סעודת החג התכנסו כולם בבית הכנסת ור' שבתאי לימדם תורה. מתח מה הורגש בחדר מאחר שאבנר נעדר מהשיעור. שבתאי ניסה להלהיב את שומעיו והתחיל לשיר: "אמר רבי עקיבא ואהבת לרעך כמוך..." באותו רגע נפתחה הדלת ולחדר נכנסו יאנוש וידידו אבנר. הילדים ישבו המומים כאשר השנים נראו בפתח. שבתאי קם ממקומו ובצעדים איטיים קרב אל השניים... הוא חיבק את אבנר ואת יאנוש ושפתיו מלמלו: סלח לי ילד!... סלח לי ביום גדול זה - הרי הוא יום מתן תורתנו!..." ועיניו זלגו דמעות גיל.

שבתאי ביקש מיאנוש שישב לידו ואז קרא ר' שבתאי במנגינה המיוחדת והידועה אך לו: "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם! לא תקלל חרש ולפני עוור לא תתן מכשול! לא תעשו עול במשפט... לא תשא פני דל - ולא תהדר פני גדול... בצדק תשפוט עמיתך! - לא תלך רכיל בעמך... לא תשנא את אחיך בלבבך... הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא!... הוא היה מאושר. גם אבנר היה מאושר וסולסל בקולו הדק את הפסוקים הנפלאים. ר' יהושע שמע את קולו של בנו והשמחה מילאה את לבו. בחוץ מאחורי הוילון של עזרת הנשים, עמדה אשה עטופה בצעיף אפור והביטה אל בנה שהיה בבחינת "היהודי החדש" היא זכרה בבית קטן אי שם בעיר יהודית קטנה, בבית הכנסת שעמד בקצה הרחוב ויהודים ישבו בו ולמדו תורה... עד שבאו הללו...

בחצות הלילה, יצא אבנר עם יאנוש לחצר בית הכנסת והביטו לשמים, "רואה אתה יאנוש? עוד מעט יפתחו השמים ותוכל לבקש כל אשר תרצה... אני אבקש שאתה תהיה יהודי כשר ונאמן ובטוח אני כי ה' ישמע תפילתי!..." וכך עמדו השנים בלבו של ליל מתן תורה ודמעות גיל זלגו מעיניהם ושטפו את הצער שבלב. [סוף]